

ce cuprinde intelectualii, atrași de mirajul regiilor. Uneori exercițiul este util pentru propria operă, pentru apropierea și în acest mod a universului dramatic. Noi așa înțelegem tentativa lui Romulus Vulpesco.

Ionuț Niculescu

■ LUNA DEZMOȘTENIȚILOR

de Eugene O'Neill

Data premierei : 26 aprilie 1975.

Regia : TUDOR FLORIAN. Scenografia : DOINA SPIȚERU. Traducerea : ANETA DOBRE.

Distribuția : VIRGINIA ITTA MARCU, RUXANDRA IONESCU (Josie Hogan) ; GEORGE M. GRIDĂNUȘU (Phil Hogan) ; MIRCEA BREAZU (Mike Hogan) ; DAN SÂNDULESCU, DAN DOBRE (James Tyrone-jr.) ; GABRIEL SÂNDULESCU (T. Stedman Harder).

Primul spectacol de anvergură pe o scenă profesionistă (după un fericit debut cu un recital eminescian) îl confruntă pe tânărul Tudor Florian cu una din marile teme ale teatrului. Cutezanța și performanța regizorului de a realiza scenic ipostaza o'neilliană a categoriei dramatice a dezmoșteniților soartei probează o vocație clasicistă ce nu poate decît să ne bucore.

Așadar, un spectacol de regizor, un spectacol străduindu-se să circumscrie tragica dimensiune a unei realități morale și sociale, ce alienează individul. Familia Hogan, măruntii fermieri cu spaima disimulată a depozitării de pământ, trăiește coșmarul vieții într-o lume crâncenă, obligînd la duritate și circumspecție. Viața dublă a eroilor — fiecare voind să-și probeze sieși gradul de rezistență cotidiană, ascunzînd cu grijă căldura tinjitoare a ființei — schimbă mereu unghiul regizoral de abordare. Ritmul frazării scenice trebuie aflat la un metronom reglat de o mină de dirijor al sonorităților patetice. Enigmatică Josie, vulgară din teama de a nu trece drept slabă într-o lume în care slăbii sînt pierduți, dar pură, cu disperarea de a nu se dezumaniza ; bătrînul Hogan,

fănfaron în voinicla lui fadă, iarăși cultivată din rațiune exterioară ; James, scepticul vlaguit, ce nu mai poate trăi o reală iubire fiș și tirzie, — sînt individualități cărora regizorul Tudor Florian le-a aflat ritmul de care vorbeam pentru a potența în fiecare registru al dramei și în același timp pentru a stabili o corelație pe fondul general al obseșiilor dramaturgului. Reușita viziunii regizorale stă în această permanentă convergență de intenții, investite în fiecare erou, intenții care marchează tarele lumii vizate. Concilierea ultimă între epic și liric, cerută de Hegel pentru poezia dramatică, are în O'Neill o confirmare sublimă. Lumea înstrăinării din piesele sale devine tragică toemai prin undele lirice ce aruncă fascicole orbitoare pe un cer căzut și sumbru.

Scenografia e realizată în tonuri aspre, chiar insistent preocupată de a se pune de acord cu substanța cenușie a vieții din piesă. Planuri adinci, podețe abil aruncate peste virougele unei proprietăți părăginite, fragmente de locuință mizeră, sfidătoare, sînt tot atitea reușite picturale ale Doinei Spițeru. Perfecta înțelegere între regie și scenografie oferă spațiul de joc unei echipe actoricești ce trăiește și sentimentul rar al unui act de cultură. Dan Săndulescu (James Tyrone) convinge de multiple resurse interpretative, de la gratuitățile frivole pînă la disperarea singurătății. O mască spectrală, de suferind condamnat, menținută cu o consecvență remarcabilă ca fond justificativ, ne-au dezvăluit un actor tragic despre care se va vorbi. Vechile state de serviciu ale lui George M. Gridănușu l-au recomandat, ca interpret al lui Phil Hogan, în primul rînd măsura reacțiilor într-o partitură cu multe tentații de exteriorizare. Bătrînul agresiv și duios a fost interpretat cu finețea cerută de situațiali-mită a eroului, lămurit de zădărnicia în care se zbate. O memorabilă Josie Hogan reușește Virginia Itta Marcu, actrița cu o uimitoare stăpînire a temperamentalului interpretativ, cu o rafinată știință a jocului tăcerilor, îndemnată cu succes să-și scoată efectele din îndelungi preparații plastice, creatoare de atmosferă și de comunicare. Probabil este, pînă azi, rolul carierei, într-atît actrița se identifică scenic cu Josie ! Un aristocrat de opulență burgheză, cu îndrăzneala lașității refulate realizează corect Gabriel Săndulescu (Stedman Harder). Candid, înduioșător de convins că dincolo de fermă e întronată fericirea, Mike Hogan, în rostirea lui Mircea Breazu, convinge de virtualitatea unor confuzii de planuri în această tipologie a dezmoșteniților.

Sentimentul fățîș al satisfacției de a fi asistat la un debut regizoral plin de responsabilitățile nobile ale meseriei ni-l dorim trăit cît mai des, căci îndeletnicirea noastră ni se pare că viețuiește în primul rînd pentru asemenea ocazii.

I. N.